KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 23. marts 2011

om Tysklands statsstøtte C 28/05 (ex NN 18/05, ex N 517/2000) til Glunz AG og OSB Deutschland GmbH

(meddelt under nummer K(2011) 1764)

(kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2011/524/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit [1],

under henvisning til aftalen om det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til ovennævnte bestemmelser [2] og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Tyskland anmeldte ved brev af 11. august 2000, som blev journaliseret den 7. august 2000, at de havde til hensigt at yde investeringsstøtte på 35 % til et integreret center for træforarbejdning i Nettgau (Sachsen-Anhalt), som ville blive etableret af Glunz AG og OSB Deutschland GmbH. Den foreslåede støtte blev registreret under sagsnummer N 517/2000.

(2) Efter at have modtaget yderligere oplysninger vedtog Kommissionen den 25. juli 2001 en afgørelse om ikke at gøre indsigelse mod en støtteintensitet på 35 % baseret på de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter [3] (herefter »multisektorielle rammebestemmelser fra 1998«).

(3) Ved dom af 1. december 2004 besluttede Retten i sag T-27/02 [4], Kronofrance mod Kommissionen, at annullere ovennævnte kommissionsbeslutning.

(4) Kommissionen skal derfor træffe en ny afgørelse på grundlag af Tysklands anmeldelse af 7. august 2000.

(5) Ved brev af 17. december 2004 spurgte Kommissionen Tyskland, om det ønskede at indgive yderligere oplysninger til anmeldelsen af 7. august 2000 som følge af annulleringen af Kommissionens afgørelse, og den sendte en påmindelse den 3. marts 2005. Tyskland svarede ved brev af 23. marts 2005, men indsendte ikke yderligere oplysninger på dette tidspunkt.

(6) Det bør bemærkes, at Tyskland i februar 2000 ydede støtten på betingelse af, at den ville blive godkendt af Kommissionen. Tyskland begyndte at udbetale støtten efter Kommissionens afgørelse af 25. juli 2001 om ikke at gøre indsigelse.

(7) Efter Rettens annullering bør afgørelsen af 25. juli 2001 imidlertid betragtes som ikke eksisterende, og Tyskland har således ikke modtaget Kommissionens godkendelse af den foreslåede støtteintensitet [5]. Kommissionen har derfor opført sagen på registret for ulovligt udbetalt støtte under sag nr. NN 18/05.

(8) Ved brev af 20. juli 2005 meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde besluttet at indlede den procedure, der er fastsat i artikel 108, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), over for den nævnte støtteforanstaltning.

(9) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* [6]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtteforanstaltning.

(10) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra interesserede parter. Den har sendt disse videre til Tyskland, som fik mulighed for at fremsætte bemærkninger; disse blev modtaget ved brev af 24. oktober 2005 og 24. januar 2006.

---

[1] Fra den 1. december 2009 er EF-traktatens artikel 87 og 88 blevet til artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). EF-traktatens artikel 87 og 88 svarer indholdsmæssigt til henholdsvis artikel 107 og 108 i TEUF. I denne afgørelse skal henvisning til artikel 107 og 108 i TEUF efter omstændighederne forstås som henvisning til henholdsvis artikel 87 og 88 i EF-traktaten

[2] EUT C 263 af 22.10.2005, s. 7.

[3] EUT C 107 af 7.4.1998, s. 7.

[4] Sml. 2004 II, s. 4177.

[5] I overensstemmelse med Rettens dom C-199/06 (CELF), Sml. 2008 I, s. 469, præmis 60-64.

[6] Se fodnote 2.

(11) Ved brev af 28. februar 2006 anmodede Tyskland om suspension af den formelle undersøgelsesprocedure, jf. artikel 7, stk. 6, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ([7]), i lyset af den appel, som Tyskland og Glunz AG har indbragt for EU-Domstolen (forenede sager C-75/05 P og C-80/05 P) mod Rettens dom T-27/02 Kronofrance/Kommissionen.

(12) Ved brev af 9. marts 2006 accepterede Kommissionen at suspendere proceduren, indtil Domstolen havde afsagt dom i de forenede sager C-75/05 P og C-80/05 P, Forbundsrepublikken Tyskland m.fl. mod Kronofrance SA.

(13) Domstolen besluttede i sin dom af 11. september 2008 ([8]) at stadfæste Rettens afgørelse. Derefter blev den formelle undersøgelsesprocedure i sag C 28/05 genoptaget.

(14) Tyskland indgav supplerende oplysninger, dels ved brev af 4. august 2009, dels efter anmodning om oplysninger fra Kommissionen ved brev af 19. juli 2010.

II. **DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN**

2.1. *STØTTEFORANSTALTNINGEN*

(15) Instituttet »Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt« besluttede den 29. februar 2000 at yde Glunz AG og OSB Deutschland GmbH investeringsstøtte til etablering af et træforarbejdningscenter i Nettgau (Sachsen-Anhalt). Den samlede støtte beløber sig til 69 797 988 EUR.

(16) Ifølge anmeldelsen af 4. august 2000 ydes støtten i form af et tilskud på 46 201 868 EUR i medfør af 28. rammeplan for arbejde af almen interesse, forbedring af de regionale virksomhedsstrukturer (»28. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe, Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur« ([9])), som godkendt af Kommissionen. Tilskuddet svarer til 23,17 % brutto af de støtteberettigede udgifter.

(17) Der gives endvidere en investeringspræmie på 23 596 120 EUR på grundlag af investeringsloven af 1999 ([10]) (»investitionszulage«), som er godkendt af Kommissionen. Investeringspræmien beløber sig til 11,83 % af de støtteberettigede investeringsudgifter.

(18) Ifølge Tysklands oplysninger er der allerede udbetalt et beløb på […] EUR (*) på grundlag af »*28. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe, Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur*« og et beløb på […] EUR som »*Investitionszulage*«. Tyskland har således allerede udbetalt […] EUR i støtte til modtagerne (ud af et samlet aftalt beløb på 69 797 988 EUR).

2.2. *STØTTEMODTAGERE*

(19) Der er to støttemodtagere.

(20) Den ene er Glunz AG, Hamm (Nordrhein-Westfalen), som blev grundlagt i 1932, og som dengang beskæftigede sig med træhandel. Siden 1960'erne har virksomheden udelukkende fremstillet og solgt spånplader, MDF (Medium Density Fibreboard), OSB (Oriented Strand Board) og krydsfiner. På tidspunktet for anmeldelsen ejede Tableros de Fibras S.A. (herefter »TAFISA«), som tilhører den portugisiske koncern SONAE-group, 96,03 % af aktierne i Glunz AG.

(21) Den anden støttemodtager er OSB Deutschland GmbH (herefter »OSBD«), som ejes 100 % af TAFISA, og som dermed er et søsterselskab til Glunz AG, da de begge har TAFISA som moderselskab. OSBD blev oprettet den 16. juli 1999, og begyndte efter afslutning af investeringsprojektet i Nettgau at fremstille og sælge OSB-produkter.

2.3. *INVESTERINGSPROJEKTET*

(22) Investeringsprojektet ligger i Nettgau, Sachsen-Anhalt (Tyskland) — et støtteberettiget område i henhold til artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF. I denne region var den tilladte støtteintensitet til nye investeringer på 35 % brutto for så vidt angår store virksomheder på anmeldelsestidspunktet.

(23) På jord, der ikke hidtil havde været benyttet til industrielle formål, etablerede Glunz AG og OSBD et træforarbejdningscenter bestående af to kombinerede anlæg. Det første anlæg, som ejes af OSBD, fremstiller OSB. Det andet anlæg, som ejes af Glunz AG, fremstiller spånplader. Tyskland anførte, at begge anlægs produktionslinjer er indbyrdes forbundne ved en fælles teknisk infrastruktur. De fremførte endvidere, at både OSB-plader og spånplader forarbejdes yderligere og forædles ved hjælp af samme slibeudstyr, samme overfladebehandlingsudstyr og samme not- og feranlæg. De fremførte desuden, at partikler fra behandlingen af OSB benyttes i det tilstødende spånpladeanlæg. Tyskland anførte også, at en central ledelse ville lede begge anlæg, herunder deres markedsførings-, leverings- og distributionsaktiviteter.

([7]) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1
([8]) Sml. 2008 I, s. 6619.
([9]) Statsstøtte N 209/99, Kommissionens brev D/105751 af 2.8.2000.
([10]) Statsstøtte N 702/97, Kommissionens brev D/12438 af 30.12.1999.

(*) Underlagt tavshedspligt.

(24) Tyskland hævdede, at idéen med et integreret træforarbejdningscenter for Glunz og OSBD havde adskillige fordele takket være en bedre udnyttelse af anlægget ved én fælles teknisk infrastruktur, navnlig med hensyn til behandlingen af de fremstillede træplader. Tyskland fremførte, at det gjorde det muligt at udnytte træsortimentet bedst muligt, herunder ved en bedre anvendelse af råmaterialer og intern genanvendelse.

(25) I anmeldelsen af 7. august 2000 anføres det, at en del af støtten vil blive ydet dels til OSB-anlægget, dels til spånpladeanlægget. Støtten til OSB-anlægget beløber sig til 28,61 mio. EUR til støtteberettigede investeringsudgifter på 81,8 mio. EUR, svarende til en intensitet på 35 % brutto. Støtten til spånplade-anlægget beløber sig til 41,18 mio. EUR til støtteberettigede investeringsudgifter på 117,6 mio. EUR, svarende til en intensitet på 35 % brutto.

(26) På anmeldelsestidspunktet skønnede Tyskland, at det integrerede træforarbejdningscenter i Nettgau ville skabe 355 faste job. Jobbene var fordelt på de respektive anlæg som følger: Der ville blive skabt 234 job i forbindelse med spånpladeproduktionen og 121 i forbindelse med OSB-produktionen. Tyskland angav, at der ville blive skabt 520 indirekte job i relevante støtteberettigede områder. Blandt dem er 33 indirekte bevarede job. Den nye investering i Nettgau skulle foretages mellem januar 2000 og udgangen af 2002. Produktionen skulle starte i løbet af 2001, og anlægget forventedes at være i fuld drift efter to år.

(27) Produktionskapaciteten på det nye OSB-anlæg var vurderet til […] m^3 i 2002. I 1999 var TAFISA-koncernens kapacitet for OSB-produkter […]m^3.

(28) I 1999 havde Glunz-koncernen en spånpladekapacitet på […]m^3. Ifølge Tyskland ville den samlede produktionskapacitet ved hjælp af det nye anlæg i Nettgau med et areal på […] m^2 nå op på […]m^3.

III. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

(29) Den højest tilladte støtteintensitet ifølge de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 fastlægges på grundlag af en beregning, hvor der anvendes en række vurderingskriterier, navnlig en faktor, som angiver konkurrencesituationen i den pågældende sektor (»faktor T«), for hvilken der er fire niveauer: 0,25, 0,5, 0,75 og 1. Den kan kun sættes til 1, hvis sektoren (defineret på det laveste NACE-niveau) ikke står over for overkapacitet (overkapacitetstest), og/eller hvis det relevante marked (afgrænset som det påtænkte produkt og dets substitutionsprodukter) ikke er relativt vigende (vigende markedstest).

(30) I sin afgørelse om at indlede proceduren i artikel 108, stk. 2, i TEUF var Kommissionen i tvivl om afgrænsningen af det relevante marked, som OSB tilhører, og den kunne derfor ikke fastslå, om markedet er vigende eller ej ved fastlæggelsen af konkurrencefaktor »T«.

IV. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

(31) Kommissionen modtog den 22. november 2005 fælles bemærkninger ([11]) fra konkurrenter, der tilhører KronoGroup Switzerland (Kronotex GmbH & Co. KG, Kronoply GmbH & Co. KG og Kronofrance S.A.).

(32) KronoGroup-virksomhederne talte i deres bemærkninger for en markedsafgrænsning, der omfatter OSB og krydsfiner af nåletræsved. Krydsfiner af løvtræsved er betydeligt dyrere og benyttes primært på områder (møbler og dekoration), hvor OSB og krydsfiner af nåletræsved ikke eller næsten ikke anvendes. De henviste til en undersøgelse, der er foretaget af Jaakko Pöyry ([12]), og til en offentliggørelse fra Finnish Forest Research Institute, som understøtter denne påstand.

(33) KronoGroup rejste flere spørgsmål, som kan opsummeres således:

(34) KronoGroup hævder, at Kommissionen ved beregningen af, om markedet var vigende, burde anvende data for perioden frem til 1999, da sådanne data allerede var tilgængelige på det tidspunkt, hvor den traf den oprindelige afgørelse om godkendelse (juli 2001), som senere blev annulleret af Retten. Den hævdede også, at der i perioden fra 1995-1999 var en negativ gennemsnitsvækstrate på – 4,626 % for spånplader. I bemærkningerne anerkendes det imidlertid, at der for spånplader i perioden 1994-1999 var en positiv vækstrate på 0,45 % (selv om den var lavere end væksten for EØS' fremstillingsindustri samlet set).

(35) KronoGroup hævder også, at Kommissionen frem for at beregne en fælles støtteintensitet for hele projektet, burde vurdere støtten til OSB-anlægget og støtten til spånpladeanlægget hver for sig, idet de to investeringer, de to produktionslinjer og de to produktmarkeder tydeligvis kan adskilles. Dette ville medføre en særskilt beregning for alle vurderingskriterier for de to anlæg.

([11]) Oplysningerne blev formelt indgivet af advokatfirmaet »Luther Willma Buchholz Baierlein und Nierer« på vegne af KronoGroup-virksomhederne.

([12]) »Structural Panel Supply and Demand in Europe«, 10. december 2003.

(36) KronoGroup påstår endvidere, at Glunz sideløbende med investeringerne i Nettgau lukkede sit spånpladeanlæg i Sassenburg (som ligger ca. 30 km derfra, men i en anden delstat, dvs. Niedersachsen ([13])). Der citeres avisartikler, hvoraf det fremgår, at hele arbejdsstyrken fra anlægget i Sassenburg blev overtaget af det nye anlæg i Nettgau. Dette er ifølge KronoGroup i strid med målet med de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 om at skabe job i den pågældende region for de mennesker, der bor i regionen, og disse job bør ikke tages i betragtning ved fastlæggelsen af kapitalintensitetsfaktoren og regionalvirkningsindikatoren, som defineret i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 (som begge bygger på det antal job, investeringen skaber).

(37) Endelig hævdede KronoGroup også, at Kommissionen burde have påbudt Tyskland foreløbigt at kræve støtten tilbagebetalt, jf. artikel 11, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 (påbud om tilbagebetaling af ulovlig støtte), idet Glunz og OSBD opnåede væsentlige konkurrencefordele på grund af den delvis udbetalte støtte.

V. **KOMMENTARER FRA TYSKLAND**

(38) Tysklands kommentarer kan sammenfattes som følger:

5.1. *KOMMENTARER TIL AFGRÆSNINGEN AF DET RELEVANTE MARKED FOR OSB*

(39) Tyskland mener, at det relevante marked for OSB består af OSB og krydsfiner i slutanvendelser som emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning. Dette marked er ikke vigende.

(40) Slutanvendelserne, hvori OSB erstatter krydsfiner, svarer til hovedområderne for anvendelse af krydsfiner af nåletræsved. På de områder, hvor krydsfiner af løvtræsved primært anvendes (møbler, industri, byggeindustri og udrustning af transportmidler), kan OSB imidlertid ikke anvendes på grund af dets tekniske karakteristika. Det ville derfor ikke være i tråd med de faktiske betingelser på de pågældende markeder at inkludere OSB i det samlede marked for krydsfiner af løvtræsved og nåletræsved. Dette bekræftes i en ekspertudtalelse af 21. oktober 2005, som blev udarbejdet af Jaakko Pöyry.

([13]) Dette område var ikke en støtteberettiget region ifølge Tysklands regionalstøttekort for perioden 2000-2006.

(41) Jaakko Pöyry skønner, at substitutionspotentialet for OSB i ovennævnte anvendelser er følgende: emballering 40-60 %, indhegning 70-80 %, tagdækning 70-90 %, gulvbelægning 50-80 %, vægbeklædning 70-90 %.

(42) I møbelindustrien er OSB ikke egnet til synlige anvendelser grundet dets overfladekarakteristika. OSB-overfladen er ikke pæn, da den fremstilles af aflange træspåner, hvilket gør den ru og ujævn. OSB kan derfor ikke undergå dekorativ overfladebehandling. OSB er kun egnet til møbeldele, der ikke er synlige (f.eks. den bærende struktur i polstrede møbler). Prismæssigt kan OSB dog ikke konkurrere med de langt billigere spånpladetyper, som generelt anvendes til de ikke-synlige dele af møbler.

(43) I byggeindustrien (formwork) er det afgørende, at de forskalningsmaterialer, der anvendes til betonstøbning, har en glat overflade. På grund af de ujævnheder, der forårsages under fremstillingsprocessen, skal OSB have en speciel overfladebehandling til synlig beton for at sikre, at den synlige del af betonen har en jævn overflade. Denne ekstra behandling er dyr og øger prisen på slutproduktet. Sammenlignet med krydsfiner er OSB kun konkurrencedygtigt, hvis den kan genanvendes som struktur flere gange. Af praktiske årsager er dette dog ikke nødvendigvis tilfældet. Eftersom pladerne bruges meget på byggepladser, kan overfladen blive beskadiget. Hvis der opstår revner, er der risiko for, at OSB-pladerne slår sig på grund af vand eller fugt, eller at de på anden måde kommer ud af facon. Derfor er det ikke nødvendigvis muligt at bruge dyrt fremstillet OSB gentagne gange. Kanterne på OSB kan derudover blive ustabile og modtagelige for fugt. Betonforskalningsmaterialer skal desuden have høj træk- og bøjningsstyrke. På dette punkt opfylder OSB ikke industriens krav til forskalningsmaterialer. Krydsfiner af nåletræsved derimod er i betragtning af den forholdsvis lave pris og meget jævne overflade meget egnet til dette formål, hvilket fremgår af den mængde, der benyttes af byggeindustrien.

(44) På transportmiddelområdet er det også vigtigt, at overfladen er jævn, da de ofte skal overfladebehandles. Overfladebehandling af OSB er ofte ikke praktisk muligt af mange årsager. Selv hvis OSB overfladebehandles, f.eks. med melaminpapir, er der risiko for, at overfladen krakelerer på grund af OSB'ens ujævne overflade. Når en gaffeltruck lastes, vil der være stort pres på bestemte punkter af overfladen. Hvis der er fugtige eller våde omgivelser, er der i sådanne tilfælde fare for, at vand vil sive ind i pladen og gøre den deform eller skæv. En stabil overfaldebehandling kan kun garanteres ved en kostbar ekstra behandling. I modsætning til krydsfiner af løvtræsved, som er forholdsvis resistent over for ridser,

tryk osv. på grund af overfladens hårdhed, er overfladen på OSB heller ikke tilstrækkelig modstandsdygtig til at kunne klare belastningen og trykket på transportområdet.

(45) Vurderingen af muligheden for at erstatte OSB med krydsfiner af nåletræsved på den ene side og krydsfiner af løvtræsved på den anden side bygger i vidt omfang på OSB's tekniske egenskaber og anvendelsesmuligheder og på prisforskellen i forhold til krydsfiner af løvtræsved. Hvor krydsfiner af løvtræsved er bedre end krydsfiner af nåletræsved og OSB i alle tekniske henseender, betyder prisforskellen mellem krydsfiner af løvtræsved på den ene side og OSB og krydsfiner af nåletræsved på den anden side, at krydsfiner af løvtræsved ikke er konkurrencedygtig på de anvendelsesområder, hvor OSB og krydsfiner af nåletræsved dominerer. Det ville derfor være forkert at gå ud fra, at OSB kan erstatte alle typer krydsfiner, herunder krydsfiner af løvtræsved.

(46) Der er en stor overlapning mellem markedet for OSB og krydsfiner i slutanvendelser som emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning på den ene side og mellem markedet for OSB og krydsfiner af nåletræsved på den anden side. Der er kun forskel på markedsafgrænsningen med hensyn til byggeindustrien (formwork). OSB er uegnet til dette formål, hvorimod krydsfiner af nåletræsved er usædvanligt velegnet og hyppigt anvendt. Hovedbudskabet i de fælles bemærkninger er derfor, at markedet for OSB ikke bør omfatte krydsfiner af løvtræsved.

5.2. *KOMMENTARER TIL UDVIKLINGEN AF MARKEDET FOR SPÅNPLADER*

(47) Tyskland mener, at konkurrencefaktoren også bør sættes til 1 for spånpladermarkedet, som ikke bør anses for vigende, da der er en stærk stigende tendens, jf. punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998.

(48) Som underbygning af denne påstand indsendte Tyskland en undersøgelse foretaget af professor Stefan Collignon (Harvard University, the Minda de Gunzburg Center for European Studies) ([14]), hvoraf det fremgik, at den langsigtede vækst på markedet for spånplader mellem 1972 og 2003 var 36 % hurtigere end for fremstillingsindustrien som helhed. Tyskland er af den opfattelse, at ifølge punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 betyder denne langsigtede stærkt stigende tendens, at markedet for spånplader ikke kan siges at være vigende.

5.3. *KOMMENTARER TIL FASTSÆTTELSEN AF STØTTEINTENSITET FOR DE FORSKELLIGE DELE AF PROJEKTET*

(49) Skulle Kommissionen ikke desto mindre fastholde, at konkurrencefaktoren »T« er 0,75 for spånpladermarkedet og 1 for OSB, mener Tyskland, at den fælles støtteintensitet bør fastsættes for det samlede projekt i Nettgau på grundlag af dækningsbidraget for de to produktionslinjer, dvs. for OSB- og spånpladeproduktionen.

(50) Dækningsbidraget er det beløb, som salget af et produkt bidrager med til dækning af en virksomheds faste omkostninger og overskud. Det beregnes som forskellen mellem salgspris og variable omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende produkt.

(51) Ved at bruge dækningsbidraget som reference vil støtteintensiteten blive tildelt de enkelte dele af investeringsprojektet i Nettgau i overensstemmelse med det faktiske bidrag, som produkterne OSB og spånplader yder til driftsresultatet.

5.4. *KOMMENTARER TIL KRONOGROUPS ØVRIGE BEMÆRKNINGER*

(52) Tyskland mener, at vurderingen af støtten bør bygge på forhold, der var kendt den 7. august 2000, dvs. på anmeldelsestidspunktet.

(53) Ifølge Tyskland skyldes dette fortolkningen af de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998. Tyskland henviser i den forbindelse til punkt 3.1 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998, hvori det hedder, at den maksimale støtteintensitet fastslås på grundlag af det regionalstøtteloft, som gælder på anmeldelsestidspunktet. Ifølge punkt 3.6 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 beregnes markedsandelen forud for anmodningen om støtte. Af bilaget til de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 i afsnittet »efterfølgende kontrol« fremgår det, at Kommissionen kan efterprøve de oplysninger, der er givet i forbindelse med anmeldelsen.

(54) Tyskland hævder endvidere, at der på anmeldelsestidspunktet ikke forelå forbrugsdata for 1999. For at fastslå den gennemsnitlige årlige vækstrate for forbruget over fem år, som påkrævet i punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998, er det under alle omstændigheder nødvendigt at have forbrugsdata for en periode på seks år og ikke kun for fem år, som KronoGroup foreslår. Det skyldes, at vækstraten for et givent år beregnes ved at sammenligne forbruget i to på hinanden følgende år.

(55) Med hensyn til den påståede overflytning af job bekræfter Tyskland, at anlægget i Sassenburg blev lukket. Tyskland forklarede i den forbindelse, at anlægget i Sassenburg var Glunz' ældste spånpladeanlæg og havde betydelige tab. Det havde derfor ingen chance for at overleve og måtte lukkes uafhængigt af investeringen i Nettgau. De […] ansatte, der tidligere havde været beskæftiget i Sassenburg, blev overført til Nettgau (hvor de udgør […] % af arbejdsstyrken).

([14]) Professor Collignon er medlem af bestyrelsen for Glunz AG.

(56) Tyskland tilføjer til KronoGroups bemærkninger, at der ifølge de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 under alle omstændigheder kun er krav om, at de nye job skabes i den pågældende region, men ikke at de skal besættes af mennesker fra regionen. Hovedformålet er at skabe udvikling i den region, der modtager støtte.

(57) Tyskland anfører, at nogle af maskinerne også blev overført fra Sassenburg til Nettgau; disse er dog trukket fra projektets støtteberettigede omkostninger og har ikke modtaget nogen støtte. Med en bogført værdi på ca. […] EUR udgør de under alle omstændigheder en meget lille del af det samlede investeringsprojekt.

VI. **VURDERING AF STØTTEN**

(58) Den følgende vurdering er baseret på de sagsforhold, tal og den situation, der var gældende på anmeldelsestidspunktet den 7. august 2000. Da der er gået nogen tid mellem den oprindelige anmeldelse og den aktuelle afgørelse, kan omstændighederne have ændret sig, markederne kan have udviklet sig og forhold i forbindelse med projektet kan have udviklet sig anderledes end oprindelig forudset. Dette bør Kommissionen dog ikke tage i betragtning i sin vurdering. Generelt skal Kommissionen træffe en beslutning, før investeringen foretages, på grundlag af skøn over fremtidsudsigterne og markedstal. Støtteintensiteterne justeres ikke senere, hvis efterfølgende tal nogle år senere viser, at markedet eksempelvis udviklede sig anderledes. Selv om Kommissionen i det foreliggende tilfælde skal træffe en beslutning mere end ti år efter den oprindelige anmeldelse, skal den alligevel basere sin vurdering på de forhold, der gjorde sig gældende på anmeldelsestidspunktet og ikke på senere oplysninger.

6.1. *FOREKOMST AF STØTTE I MEDFØR AF ARTIKEL 107, STK. 1, I TEUF*

(59) Den omhandlede foranstaltning vedrører støtte, som blev ydet af en medlemsstat ved hjælp af statsmidler i medfør af artikel 107, stk. 1, i TEUF (jf. punkt 2.1 i denne afgørelse). Støtten giver Glunz og OSBD en fordel, da de ellers ville skulle have afholdt alle investeringsomkostningerne selv. Da en betydelig mængde af de berørte træplader transporteres på tværs af internationale grænser, findes der en international handel i den pågældende træindustri. Finansielle fordele, der indrømmes de to omhandlede virksomheder, kan derfor fordreje konkurrencen på en måde, der påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. Kommissionen finder derfor, at den anmeldte foranstaltning udgør statsstøtte til Glunz AG og OSBD, jf. artikel 107, stk. 1, i TEUF.

6.2. *ANMELDELSESKRAVET*

(60) Ifølge artikel 108, stk. 3, i TEUF, skal medlemsstater meddele støtteforanstaltninger, før de gennemføres. Den foreslåede støtte skal ydes i forbindelse med to regionale ordninger, som Kommissionen allerede har godkendt.

(61) Ifølge de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 er støtteintensiteten for store investeringsprojekter udelukket fra anvendelsen af de godkendte ordninger, hvis støtten til det relevante investeringsprojekt overstiger visse lofter.

(62) Den planlagte støtte beløber sig til i alt 69 797 988 EUR. Hvis støtten betragtes som ét investeringsprojekt er anmeldelseskravet i punkt 2.1, ii), i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 opfyldt, da den samlede støtte er på mindst 50 mio. EUR.

(63) Som anført i punkt 2.3 i denne afgørelse har Tyskland i sin anmeldelse argumenteret stærk for, at støtteforanstaltningen vedrører ét investeringsprojekt.

(64) Ifølge punkt 7.2, andet afsnit, i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 må et projekt ikke opdeles kunstigt i delprojekter for at slippe for anmeldelsespligten. Dette kommer dog ikke på tale i det foreliggende tilfælde. Selv om investeringen blev anset for at vedrøre to adskilte investeringsprojekter ville anmeldelseskravet stadig være opfyldt for investeringerne i Glunz-anlægget og OSBD-anlægget.

(65) Kommissionens konklusion er derfor, at støtten skal anmeldes og vurderes i overensstemmelse med de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998.

6.3. *DE TRE VURDERINGSKRITERIER I DE MULTISEKTORIELLE RAMMEBESTEMMELSER FRA 1998*

(66) Ifølge de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen med henblik på at fastslå den tilladte maksimale støtteintensitet for et forslag om at yde støtte beregne, hvilken maksimal støtteintensitet (regionalstøtteloft) en virksomhed kan opnå i det pågældende støtteberettigede område inden for den godkendte regionalstøtteordning, der gælder på anmeldelsestidspunktet.

(67) På anmeldelsestidspunktet den 7. august 2000 fandt regionalstøttekortet for 2000-2006 anvendelse ([15]). Nettgau i Sachsen-Anhalt er en region, der falder ind under artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF med et regionalstøtteloft på 35 % BSÆ på anmeldelsestidspunktet. Kommissionen bemærker, at den foreslåede støtteintensitet på 35 % brutto svarer til det gældende regionalstøtteloft.

(68) Ifølge de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen dernæst vurdere tre bestemte justeringsfaktorer, der skal anvendes på procenttallet 35 %, for at nå frem til den tilladte maksimale støtteintensitet for det pågældende projekt, nemlig konkurrencefaktoren (T), kapitalintensitetsfaktoren (I) og regionalvirkningsindikatoren (M).

([15]) EUT C 340 af 27.11.1999, s. 8.

(69) Der gøres opmærksom på, at Kommissionen ifølge KronoGroup bør vurdere støtten til OSB-anlægget og støtten til spånpladeanlægget hver for sig frem for at beregne en fælles støtteintensitet for hele projektet, idet de to investeringer og de to produktmarkeder tydeligvis kan adskilles.

(70) Kommissionen bemærker i den forbindelse, at punkt 7.2 i de multisektorielle rammebestemmelser definerer et »investeringsprojekt« som en investering i anlægsaktiver ved oprettelsen af et nyt anlæg, udvidelse af et eksisterende anlæg eller gennemførelse af aktiviteter, der indebærer en gennemgribende ændring i produktet eller produktionsprocessen i et eksisterende anlæg.

(71) Tyskland har givet nærmere oplysninger om de forbindelser, der er mellem de to anlæg, der er anlagt på samme sted af to søsterselskaber i samme koncern. Begge anlægs produktionslinjer er indbyrdes forbundne ved en fælles teknisk infrastruktur. Både OSB-plader og spånplader forarbejdes yderligere og forædles ved hjælp af samme slibeudstyr, samme overfladebehandlingsudstyr og samme not- og feranlæg. Partikler fra behandlingen af OSB benyttes desuden i det tilstødende spånpladeanlæg. En central forvaltning leder endvidere begge anlæg, herunder deres markedsførings-, leverings- og distributionsaktiviteter.

(72) I lyset af de tætte tekniske, driftsmæssige og administrative forbindelser, der er mellem de to anlæg, som ligger samme sted, mener Kommissionen, at investeringerne i OSB- og spånpladeanlægget udgør ét investeringsprojekt, dvs. en indledende investering i oprettelsen af et nyt anlæg. Den tilladte maksimale støtteintensitet vil derfor blive beregnet for dette samlede investeringsprojekt.

6.3.1. KONKURRENCEFAKTOREN (T)

6.3.1.1. ***Gældende regler***

(73) Ifølge punkt 3.2 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 indebærer godkendelsen af støtte til virksomheder inden for sektorer, der er præget af strukturbestemt overkapacitet, en særlig stor risiko for konkurrencefordrejning. Enhver udvidelse af kapaciteten, der ikke opvejes af kapacitetsnedskæring andre steder, vil forværre problemet med strukturbestemt overkapacitet. Kommissionen bemærker, at det anmeldte projekt vil skabe ny kapacitet på det europæiske marked. Konkurrencefaktoren indebærer derfor en analyse af, om det påtænkte projekt gennemføres inden for en sektor/delsektor, der er præget af strukturbestemt overkapacitet.

(74) Ifølge punkt 3.3 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen, når der foreligger tilstrækkelige data om kapacitetsudnyttelsesgraden, kun fastlægge konkurrencefaktoren ud fra, om der er strukturel/alvorlig overkapacitet i den pågældende sektor/delsektor.

(75) Ifølge punkt 3.4 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen kun undersøge, om investeringen finder sted på et vigende marked, hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger om kapacitetsudnyttelsen. Ifølge Rettens dom af 1. december 2004 (T-27/02, Kronofrance SA/Kommissionen) skal punkt 3.4 og 3.10 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 fortolkes således, at Kommissionen for det tilfælde, at oplysningerne om kapacitetsudnyttelsen i den pågældende sektor ikke gør det muligt for den at konkludere positivt, at der er tale om strukturbestemt overkapacitet, skal undersøge, om det pågældende marked er vigende. Domstolen fastholdt i de forenede sager C-75/05 P og C-80/05 P, Forbundsrepublikken Tyskland m.fl. mod Kronofrance SA, Rettens dom.

(76) Kommissionen vil derfor først undersøge, om der foreligger tilstrækkelige oplysninger om kapacitetsudnyttelsen og vil, såfremt oplysningerne om kapacitetsudnyttelsen ikke er tilstrækkelige, eller såfremt de viser, at der ikke er overkapacitet, undersøge, om markedet er vigende på grundlag af oplysninger om forbruget. Ifølge punkt 3.6 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen derefter undersøge, om modtagerne af støtten forud for anmodningen om støtten allerede havde en markedsandel på 40 %.

(77) Markedsoplysningerne om kapacitetsudnyttelsen skal afgrænses efter den lavest mulige inddeling i NACE-klassifikationen. For at fastslå, om markedet er vigende, og om loftet for markedsandelen er overskredet, skal Kommissionen også afgrænse det relevante marked for de produkter, der er berørt af investeringsprojektet.

6.3.1.2. ***De pågældende produkter***

(78) Investeringsprojektet vedrør fremstillingen af OSB (Oriented Strand Board) og spånplader.

(79) Spånplader er træpaneler fremstillet af spåner fra rundtømmer og/eller genbrug af høvlspåner, som limes sammen af et organisk bindemiddel. De anvendes primært i møbelindustrien og til indretning af huse.

(80) OSB er træpaneler af træfibre i tre lag. Råmaterialet i OSB er nåletræ. OSB anvendes primært til præfabrikation i byggeindustrien, i emballageindustrien og til renovering af gamle bygninger. OSB blev opfundet i 1950'erne i Nordamerika. I løbet af 1980'erne og 1990'erne blev

det meget udbredt i træpladeindustrien og anvendes i stedet for det dyrere krydsfiner (af nåletræsved).

6.3.1.3. ***Det relevante marked***

(81) Ifølge punkt 7.6 i MSR 1998 omfatter det relevante produktmarked de produkter, som investeringsprojektet vedrører, og produkter, som forbrugeren (på grund af produkternes egenskaber, pris og anvendelsesformål) eller producenten (på grund af produktionsanlæggenes fleksibilitet) betragter som substitutionsprodukter. Det relevante geografiske marked omfatter normalt EØS eller en væsentlig del heraf, hvis konkurrencevilkårene i det pågældende område kan udskilles i tilstrækkelig grad fra vilkårene i andre områder af EØS.

Det relevante produktmarked

(82) Som nævnt ovenfor vedrører projektet fremstilling af OSB og spånplader. Ifølge Tyskland tillader produktionsanlæggene ikke at fremstille forskellige produkter, men kun varianter af samme produkt, dvs. med en forskellig overfladekvalitet. Tyskland hævder derfor, at ud fra et fremstillingssynspunkt bør substitution på fremstillingssiden gennem produktionsanlæggets fleksibilitet udelukkes.

(83) På efterspørgselssiden er spånplader og OSB i en vis grad substituerbare, nemlig til præfabrikation i byggeindustrien. Substitutionen mellem spånplader og OSB vedrører dog under 10 % af markedsvolumen og må derfor siges at være begrænset ([16]). Denne begrænsede substitution synes at skyldes forskellen i slutanvendelserne og den betydelige prisforskel (285 EUR pr. m^3 for OSB i forhold til 117 EUR pr. m^3 for spånplader). Det er Kommissionens opfattelse, at dette er for lidt til at berettige, at OSB og spånplader kan siges at tilhøre samme produktmarked.

(84) Kommissionen mente i sin beslutning om at indlede proceduren i artikel 108, stk. 2, i TEUF, at spånplader udgjorde et særskilt produktmarked. Da der ikke sættes spørgsmålstegn ved denne antagelse, konkluderer Kommissionen, at med henblik på denne vurdering udgør spånplader i sig selv et relevant produktmarked.

(85) Med hensyn til OSB var det anført i beslutningen om at indlede proceduren i artikel 108, stk. 2, i TEUF, at der i et vist omfang ser ud til at være substitution i EØS mellem OSB og (visse for form) krydsfiner.

(86) Krydsfiner er et alsidigt træpolymerprodukt. Det består hovedsageligt af et ulige antal tynde trælag, der kaldes finerlag, som limes sammes af et syntetisk eller organisk bindemiddel. Krydsfiner fremstilles af nåletræsved og løvtræsved. Som navnet siger er den ene slags krydsfiner fremstillet af nåletræsved som f.eks. ædelgran, rødgran og fyr, som oftest er stedsegrønne (udtrykket siger ikke noget om træets hårdhed), mens den anden slags krydsfiner fremstilles af træer med brede blade, der bærer frugter eller nødder og oftest taber bladene om vinteren.

(87) Da der hersker tvivl om, i hvilken grad OSB og forskellige slags krydsfiner er substitutionsprodukter, opfordrede Kommissionen interesserede parter i at fremsætte bemærkninger til det relevante marked for OSB.

(88) De bemærkninger, som Kommissionen modtog fra Tyskland og en af støttemodtagernes største konkurrenter, nemlig KronoGroup, peger på det samme relevante marked, som omfatter OSB og krydsfiner i slutanvendelser som emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning. Det er kun i disse slutanvendelser, at der er et substitutionspotentiale på mere end 50 % mellem OSB og krydsfiner. På grund af forskellige materialeegenskaber er substitutionspotentialet i transportmidler (styrke/vægt) og i møbelindustrien (visuelle aspekt) meget begrænset (under 20 %). Disse påstande og graden af substitution i de forskellige slutanvendelser blev underbygget af flere undersøgelser foretaget af Jaakko Pöyry ([17]).

(89) Ovennævnte slutanvendelser er næsten de samme som slutanvendelserne for krydsfiner af nåletræsved (den eneste forskel er, at krydsfiner af nåletræsved også i vidt omfang anvendes til et andet formål, nemlig i byggeindustrien, hvortil OSB ikke er egnet). På den anden side erstatter OSB og krydsfiner af løvtræsved ikke hinanden i et sådant omfang, at de kan siges at tilhøre samme marked.

(90) Kommissionen definerer derfor det relevante marked for OSB, som OSB og krydsfiner i slutanvendelser som emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning, hvilket i vid udstrækning svarer til markedet for OSB og krydsfiner af nåletræsved.

([16]) Jaako Pöyry Consulting, »The Development of Wood-Based Panel Industry — Capacity Utilisation Rate and Substitution between OSB and Particle board in the European Economic Area 1993-1998«, 20.6.2000.

([17]) »Expert Opinion on OSB Substitution Potential of Plywood and Mill Capacity Calculations«, Jaakko Pöyry, 15. september, 2000. »Substitution between OSB and Plywood in the European Economic Area«, Jaakko Pöyry, 13. february 2001.

Det relevante geografiske marked

(91) Selv om der transporteres en stor mængde træplader på tværs af internationale grænser, er pladerne et stort og tungt produkt. Derfor er det generelt for dyrt at transportere det over store afstande, og transportradiussen begrænses til ca. 800 km. De forskellige forsyningsområder kan beskrives som en række overlappende cirkler, som hver især har produktionsanlægget i midten. Da de enkelte produktionsanlæg ligger spredt, og de naturlige forsyningsområder overlapper hinanden i forskellig grad, således at virkningerne kan forplante sig fra en cirkel til en anden, er det hensigtsmæssigt at definere EØS som det relevante geografiske marked for begge produkter ([18]).

6.3.1.4. ***Oplysninger om kapacitetsudnyttelsen***

(92) Ifølge punkt 7.7 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 er der tale om strukturbestemt overkapacitet, når kapacitetsudnyttelsesgraden inden for den relevante (del)sektor i gennemsnit for de seneste fem år er mere end 2 procentpoint lavere end inden for fremstillingsvirksomhed som helhed. Den strukturbestemte overkapacitet betegnes som alvorlig, når forskellen i forhold til gennemsnittet inden for fremstillingsvirksomhed er over 5 procentpoint.

(93) Ifølge fodnote 13 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal markedsoplysningerne om kapacitetsudnyttelsen afgrænses efter den lavest mulige inddeling i NACE-klassifikationen. Kommissionen mener, at fremstillingen af spånplader og OSB hos henholdsvis Glunz og OSBD svarer godt til de samlede NACE 20.20 produkter (fremstilling af finerplader, fremstilling af krydsfiner, møbelplader, spånplader, fiberplader og andre plader), da produktionen af spånplader, krydsfiner og OSB tegner sig for 81 % af den samlede produktion af træplader i Europa ([19]). Kommissionen mener derfor, at den kan lægge klasse 20.20 i NACE til grund for sin vurdering af kapacitetsudnyttelsen.

(94) Tyskland har indgivet tal over den gennemsnitlige årlige kapacitetudnyttelsesgrad fra 1994-1998 (hvilket er de fem år, der forelå tal for på anmeldelsestidspunktet) i EØS for klasse 20.20 i NACE svarende til fremstilling af træplader. Disse oplysninger, som stammer fra en undersøgelse foretaget af en uafhængig ekspert ([20]), opfylder kravene i punkt 7.7 i de multisektorielle rammebestemmelser, idet de svarer til sektoren på det laveste trin i NACE-klassifikationen.

(95) Eksperten har defineret grundlaget for den årlige kapacitetsberegning som produktionslinjens daglige (23 timer) kapacitet i 300 dage om året. Grundlaget for den årlige kapacitetsberegning er beregnet på grundlag af oplysninger fra industrien og fra databanken »Wood-Based Panel Mill Databank«, som omfatter kapacitetsoplysninger for de enkelte fabrikker og presseanlæg. I kapacitetstallet (23 timer i 300 dage) tages højde for variationen i maskintyper/maskinalder og i fabrikskonfigurationerne.

(96) Undersøgelsen konkluderede, at den gennemsnitlige årlige kapacitetudnyttelsesgrad fra 1994-1998 (som er de år, der forelå oplysninger for på anmeldelsestidspunktet) i EØS er på 88,8 % for spånplader, 80,4 % for OSB, 88,8 % for spånplader og OSB tilsammen og 85 % for træplader i alt (NACE 20.20).

(97) Udnyttelsesgraden i træpladeindustrien (NACE 20.20) i EØS er beskrevet nærmere i følgende tabel:

	1994	1995	1996	1997	1998
Samlet produktion, 1 000 m^3	30,673	32,412	32,566	35,178	36,481
Samlet kapacitet, 1 000 m^3	36,776	37,148	40,034	40,545	41,787
Udnyttelsesgrad	**83 %**	**87 %**	**81 %**	**87 %**	**87 %**

(98) Kommissionen har også taget en anden undersøgelse ([21]) i betragtning, som blev foretaget på dens vegne. I den anden undersøgelse var grundlaget en daglig kapacitet (22 timer) i 345 dage om året, hvilket gav et gennemsnit på 81,8 % for årene 1995-1997. Undersøgelsen gav dog ingen oplysninger for de øvrige år i perioden 1994-1998 og er tilsyneladende kun baseret på den gennemsnitlige årlige kapacitet i moderne anlæg.

([18]) Se også sag nr. IV/M.599, Noranda Forest/Glunz (EFT C 298 af 11.11.1995).

([19]) Michel Vernois, Centre Technique du Bois et de l'Ameublement, Paris, Ekspertiserapport »Market Structure and Competition in the European Wood Industry«, 2001.

([20]) Jaako Pöyry Consulting, »The Development of Particle board and OSB Consumption and Capacity Utilisation Rate in the EEA 1993-1998«, 14.4.2000.

([21]) Se fodnote 19.

(99) Ifølge punkt 3.1 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 vil Kommissionen, hvor den finder det hensigtsmæssigt, anvende uafhængige eksterne oplysninger til vurdering af de sandsynlige virkninger for konkurrenceforholdene på det relevante marked; hvor det er vanskeligt at indhente sådanne oplysninger, vil Kommissionen udelukkende støtte sig til medlemsstaternes oplysninger. I det foreliggende tilfælde finder Kommissionen, at Tysklands undersøgelse er tilstrækkelig pålidelig. Under alle omstændigheder ville den anden undersøgelse give et lignende resultat, selv om den ikke giver fyldestgørende oplysninger.

(100) I perioden 1994-1998 var den gennemsnitlige årlige udnyttelsesgrad for EU's fremstillingsindustri som helhed 81,72 %.

(101) I betragtning af ovenstående er Kommissionens konklusion, at investeringsprojektet vil medføre en kapacitetsudvidelse i en sektor, hvor der ikke er overkapacitet. Ifølge Rettens dom skal Kommissionen imidlertid, hvis den når til den positive konklusion, at der ikke er strukturbestemt overkapacitet, undersøge, om markedet er vigende.

6.3.1.5. ***Oplysninger om forbrug***

Gældende regler

(102) Ifølge punkt 3.4 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen for at fastslå, om det relevante marked er vigende, sammenligne udviklingen i forbruget af de pågældende produkter (dvs. produktion plus import minus eksport) med fremstillingsindustriens vækstrate i EØS som helhed.

(103) Ifølge punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 vil markedet for de berørte produkter anses for vigende, hvis den gennemsnitlige årlige vækstrate i forbruget af produkterne i de sidste fem år har ligget langt (mere end 10 %) under det årlige gennemsnit for fremstillingsindustrien i EØS som helhed, medmindre der er en stærkt stigende tendens i den relative vækst i efterspørgslen efter produkterne. Ved et absolut vigende marked forstås et marked, hvor den gennemsnitlige årlige vækst i forbruget i de sidste fem år har været negativ.

Markedet for spånplader

(104) Den årlige gennemsnitlige vækstrate for fremstillingsindustrien i EØS som helhed i årene 1993-1998 ([22]) var 5,8 %.

(105) En undersøgelse, som er foretaget af en uafhængig ekspert ([23]), med oplysninger om værdien af forbruget af spånplader i mia. EUR, viser følgende resultater for årene 1993-1998 (hvilket er de seks år, som der forelå oplysninger for på anmeldelsestidspunktet). Oplysningerne er som følger:

(mia. EUR)	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Vækst pr. år
Spånplader	4,61	4,78	5,91	4,98	5,71	5,65	4,15 %

(106) Kommissionen bemærker, at forskellen mellem 5,78 % og 4,15 % er mere end 10 %. Resultatet ville blive det samme, hvis man, som KronoGroup efterspørger, tager oplysninger frem til 1999 (dvs. perioden 1994-1999) i betragtning.

(107) Tyskland henviser i sine bemærkninger til punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998, ifølge hvilket markedet ikke betragtes som relativt vigende (på trods af, at den årlige vækstrate ligger under den, der gælder for fremstillingsindustrien i EØS som helhed), hvis der er en stærk stigende tendens i den relative vækst i efterspørgslen efter produktet. Tyskland underbygger dette med en undersøgelse, som viser, at forbruget af spånplader i 1973-2003 steg 36 % hurtigere end værditilvæksten i fremstillingsindustrien.

(108) Kommissionen mener ikke, at denne påstand er tilstrækkelig til at bevise, at der findes en stærkt stigende tendens i den relative vækst i efterspørgslen efter spånplader. Betingelsen i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 sigter på en situation, som, selv om det relevante marked i de seneste fem år har været karakteriseret ved en lav gennemsnitlig årlig vækstrate, i de seneste år har vist en tydelig stigende tendens, som måske fortsætter i de kommende år, dvs. på kort sigt hvis investeringsstøtten realiseres. Dette sikrer, at støttens fordrejende virkning forbliver begrænset.

([22]) Det er nødvendigt at have oplysninger om forbruget for seks år for at beregne den gennemsnitlige årlige vækst over en periode på fem år.

([23]) Jaakko pöyry: »The development of wood-based panels consumption in the EEA 1993-1999«.

(109) I undersøgelsen arbejdes imidlertid med meget langsigtede oplysninger, som ikke gør det muligt at sige noget om den umiddelbart forestående fremtid, som er mere relevant for vurderingen af investeringens virkning. Undersøgelsen indeholder også oplysninger frem til 2003, som ikke var til rådighed på tidspunktet for den oprindelige anmeldelse i 2000.

(110) Kommissionen mener derfor, at markedet for spånplader er relativt vigende ifølge punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998, og at konkurrencefaktoren »T« for dette produkt bør være 0,75.

Markedet for OSB

(111) Som allerede nævnt var den årlige gennemsnitlige vækstrate 5,8 % for fremstillingsindustrien i EØS som helhed i årene 1993-1998.

(112) Tysklands anmeldelse indeholder en undersøgelse foretaget af en uafhængig konsulent ([24]), som giver oplysninger om værdien af forbruget i mia. EUR i EØS i årene 1993-1998 for OSB og krydsfiner i slutanvendelser som emballering, indhegning, tagdækning, guldbelægning og vægbeklædning. Oplysningerne er som følger:

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Vækst pr. år
OSB	0,05	0,06	0,08	0,10	0,13	0,18	31,321 %
Krydsfiner-kategorier	0,46	0,55	0,55	0,48	0,50	0,49	1,175 %
OSB og krydsfiner-kategorier ([1])	**0,51**	**0,61**	**0,63**	**0,58**	**0,63**	**0,67**	**5,765 %**

([1]) I slutanvendelserne emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning.

(113) For det relevante marked, som består af OSB og krydsfinersegmenter i slutanvendelserne emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning, er forskellen i vækst mellem 5,78 % og 5,76 % ikke over 10 %. Ifølge punkt 7.8 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 er det relevante marked derfor ikke vigende, og der gælder en konkurrencefaktor »T« på 1 for markedet for OSB.

6.3.1.6. ***Markedsandele på de relevante markeder***

(114) Ifølge punkt 3.6 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal Kommissionen i sin vurdering af konkurrencefaktoren også undersøge, om den markedsandel, som koncernen, hvortil Glunz og OSBD tilhører, har på det relevante marked, er på mindst 40 %, hvilket betyder, at der er fare for, at udbetaling af den maksimumstøtte, der normalt er tilladt i den pågældende region, forårsager omfattende konkurrencefordrejning.

(115) Tyskland indsendte oplysninger om markedsandelen på EØS-niveau ([25]) for årene 1999 (inden investeringen) og 2002 (efter investeringen) for SONAE-koncernen, som er moderselskabet bag TAFISA, som Glunz og OSBD tilhører. Oplysningerne er som følger:

Produktmarkeder	1999 (inden investeringen)	2002 (efter investeringen)
Spånplader	[…] %	[…] %
OSB og krydsfinerkategorier ([1])	[…] %	[…] %

([1]) I slutanvendelserne emballering, indhegning, tagdækning, gulvbelægning og vægbeklædning.

(116) Det fremgår af disse oplysninger, at SONAE-koncernens markedsandel ikke var over 40 % på de relevante markeder. De fastslåede konkurrencefaktorer skulle derfor ikke reduceres.

6.3.2. KAPITALINTENSITETSFAKTOREN (I)

(117) Der gøres her opmærksom på, at KronoGroup i sine bemærkninger var af den opfattelse, at overflytningen af job efter lukningen af Glunz' spånpladeanlæg i Sassenburg ikke burde tages i betragtning ved fastlæggelsen af kapitalintensitetsfaktoren og regionalvirkningsindikatoren (som begge bygger på antallet af job, der skabes som følge af investeringen). Ifølge KronoGroup ville det være i strid med det tilsigtede formål med de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 om at skabe job i den pågældende region for beboerne i regionen.

([24]) Rapport udarbejdet af Jaakko Pöyry »The development of OSB and Plywood Consumption in the European Economic Area 1993-1998«.

([25]) Som de forelå på det oprindelige anmeldelsestidspunkt i 2000.

(118) Kommissionen er af den opfattelse, at begrebet »jobskabelse« i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 skal fortolkes i sammenhæng med den region, der modtager støtte, da det er ved jobskabelse i denne region, at projektet bidrager til regionaludvikling. Det forekommer derfor berettiget at acceptere, at »jobskabelse« betyder job, der er nye i den pågældende region. Uanset at stillingerne besættes af mennesker fra naboområdet (hvilket i dette tilfælde er en region i samme medlemsstat, som ikke modtager støtte) vil jobskabelsen i den region, der modtager støtte, uden tvivl gavne den pågældende region i kraft af den afsmittende virkning.

(119) Kommissionen vil derfor tage disse job i betragtning ved beregningen af kapitalintensitetsfaktoren og regionalvirkningsindikatoren for investeringsprojektet.

(120) De multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 fastsætter kapitalintensitetsfaktor, som har til formål at justere den maksimale støtteintensitet for at fremme de projekter, som ved at skabe et relativt større antal nye direkte job i større omfang bidrager effektivt til at nedbringe arbejdsløsheden.

(121) De forskellige kapitalintensitetsfaktorer er opført under punkt 3.10.2 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998. Den samlede investering er på 199 400 000 EUR for skabelsen af 355 job. Det svarer til 561 700 EUR pr. job. I sådan et tilfælde fastsættes konkurrencefaktoren »T« for justeringen af den maksimale støtteintensitet til 0,8.

6.3.3. REGIONALVIRKNINGSINDIKATOREN (M)

(122) Med regionalvirkningsindikatoren tages der hensyn til de gavnlige økonomiske virkninger, en ny investering har for den støtteberettigede region. Jobskabelse kan efter Kommissionens opfattelse betragtes som indikator for et investeringsprojekts bidrag til den regionale udvikling. En kapitalintensiv investering kan skabe et betydeligt antal indirekte job i den pågældende støtteberettigede region og i eventuelle tilstødende støtteberettigede regioner. Ved jobskabelse forstås i denne forbindelse job, som projektet direkte medfører, samt job, der skabes indirekte hos førsteledsleverandører og kunder som følge af investeringen.

(123) Tyskland skønnede på anmeldelsestidspunktet den 7. august 2000, at der som følge af investeringen, når træbehandlingsanlægget var helt færdigt ville blive skabt i alt 520 indirekte job, som efter hvert produktionsanlægs behov fordeler sig som følger:

	OSB-produktion Indirekte job	OSB-produktion Sup-plerende job	Spånpladeproduktion Indirekte job	Spånpladeproduktion Sup-plerende job	I alt
Skovbrugsvirksomhed	61	11	70	12	154
Transport af træ til anlæggene	42	8	77	14	141
Transport af bindemiddel til anlæggene	5		8		13
Transport af brændstof til anlæggene	2		3		5
Transport af melaminpapir			1		1
Transport fra anlæggene til kunderne	50	9	76	14	149
Levering af tjenesteydelser (vedligehold, reparation af faciliteter)	17	3	17	3	40
Rengøring	5		5		10
Bolig og forbrugsgoder til de ansatte	2		5		7
I alt	**184**	**31**	**262**	**43**	**520**

(124) Beregningen af den forventede jobskabelse bygger på følgende:

(125) Ifølge Tyskland er den største kilde til indirekte jobskabelse (309) for begge produktionsanlægs vedkommende den transport, der finder sted i forbindelse med levering af materialer til anlæggene og levering af de endelige produkter til kunderne.

(126) Med hensyn til OSB-produktionen bør den forventede fremstilling af ca. […] m^3 OSB-produkter give et salg på ca. […] m^3. Fremstillingen af én m^3 slutprodukt kræver ca. […] m^3 træ, hvilket giver ca. […] m^3 træ pr. år. Der forventes at blive anvendt […] ton bindemidler og kemikalier og 22 5000 ton brændstof om året.

(127) Råmaterialerne til OSB-produkter udgøres 100 % af træ, som stammer fra et område i en radius af ca. 100 km fra anlægget. Den nødvendige daglige mængde anslås til […] m^3, som transporteres i lastbiler med en kapacitet på […] m^3. Baseret på to ture pr. dag og en kapacitet på […]m^3 resulterer dette i 39 lastbiler og 39 chauffører, yderligere 8 supplerende job og 3 mekanikere, dvs. i alt 50 indirekte job. Kommissionen mener dog ikke, at de supplerende job svarer til definitionen af job i punkt 3.7 og 7.5 i de multisektorielle rammebestemmelser ([26]). Den kan derfor acceptere, at der skabes 42 indirekte job som følge af transporten af materialer til anlægget.

(128) Det forventede salg af […] m^3 ville over 251 arbejdsdage medføre, at der transporteres […] m^3 OSB-produkter pr. dag i lastbiler med en kapacitet på […] m^3. 46 ture pr. dag kræver 46 chauffører, yderligere 9 supplerende job og 4 mekanikere, hvilket giver i alt 59 nye indirekte job. Hvis de supplerende job fratrækkes, skabes der 50 indirekte job som følge af transporten af slutprodukter til kunderne.

(129) Produktionskapaciteten i spånpladeanlægget anslås pr. år at være ca.. […] m^3 rå spånplader og […] m^3 overfladebehandlede spånplader. Salget forventes at nå op på […] m^3 for det første produkt og […] m^3 for det andet. Forskellen mellem den anslåede kapacitet og salgsprognosen skyldes, at en betydelig del af spånpladerne vil indgå i overfladebehandlingsprocessen. Den samlede efterspørgsel efter træ er […] m^3 pr. år. Der forventes at blive anvendt […] ton bindemidler og kemikalier og […] ton brændstof om året.

(130) Træet stammer fra områder i en radius af ca. 100 km fra anlægget. Der skønnes pr. dag at være behov for […] m^3 rundtræ, yderligere […] m^3 pakketræ og […] m^3 høvlspåner. Transportkapaciteten er angivet til […] m^3 rundtræ eller henholdsvis […] m^3 pakketræ eller høvlspåner. Dette giver 72 daglige ture udført af 72 chauffører og vil sammen med 14 supplerende job og 5 mekanikere skabe 91 indirekte job. Hvis de supplerende job fratrækkes, skabes der 77 indirekte job som følge af transporten af materiale til spånpladeanlægget.

([26]) Fuldtidsbeskæftigelse, der er direkte knyttet til projektet.

(131) Det forventede salg af […]m^3 pr. år vil over 251 arbejdsdage resultere i […] spånplader pr. dag, som skal transporteres i lastbiler med en kapacitet på […]m^3. Fra de forventede 71 chauffører, 14 supplerende job og 5 mekanikere trækkes de 14 supplerende job, og Kommissionen accepterer, at der skabes 76 indirekte job som følge af transporten af slutproduktet til kunderne.

(132) Tyskland har ikke redegjort nærmere for de 19 indirekte job, der skabes som følge af transporten af bindemidler, brændstof og melaminpapir til begge anlæg. Kommissionen mener dog, at tallene er realistiske.

(133) I alt mener Kommissionen, at den indirekte jobskabelse i transportsektoren kan anslås til 264.

(134) Skovvirksomhed, som er den anden vigtige kilde til den indirekte jobskabelse, udføres 251 dage om året.

(135) Fremstillingen af OSB kræver en daglig mængde træ på […]m^3, hvoraf 95 % forarbejdes mekanisk og 5 % manuelt. Den mekaniske forarbejdning af […]m^3 kræver 25 hold bestående af 2 maskinarbejdere og 2 skovarbejdere, samt et supplerende job for hver sjette hold, som hver forarbejder […]m^3 pr. dag, hvilket giver 54 job. Den manuelle forarbejdning af […]m^3 kræver 13 skovarbejdere, som hver forarbejder […]m^3 pr. dag. Tyskland skønner, at der udover de 67 indirekte job vil blive skabt 13 supplerende job, hvilket giver 80 indirekte job. Ud af de 67 indirekte job, som skabes, vil kun 61 blive skabt i den støtteberettigede region og i tilstødende støtteberettigede regioner og kun disse vil blive taget i betragtning.

(136) Fremstillingen af spånplader kræver en daglig mængde træ på […]m^3, hvoraf 95 % forarbejdes mekanisk og 5 % manuelt. Ud fra de samme beregninger, som dem der er foretaget for skovvirksomhed for OSB-produktionen skønner Tyskland, at der skabes 41 indirekte job inklusive 5 supplerende job. Ud af de 41 indirekte job, som skabes, vil kun 32 blive skabt i den støtteberettigede region og i tilstødende støtteberettigede regioner, og kun disse vil blive taget i betragtning.

(137) Med hensyn til mængden af […]m^3 pakketræ pr. dag skønner Tyskland, at der vil blive skabt 36 indirekte job som følge af træhøst, transport og størrelsesinddeling, yderligere 7 supplerende job og 7 job til køb af materialer, til logistik osv. Ud af de 43 indirekte job, som skabes, er det kun 38, der skabes i den støtteberettigede region og i tilstødende støtteberettigede regioner.

(138) I alt mener Kommissionen, at den indirekte jobskabelse inden for skovbrugsvirksomhed kan anslås til 131.

(139) Tyskland redegjorde ikke nærmere for skabelsen af 51 indirekte job samt 6 supplerende job i servicesektoren, samt for bolig og forbrugsgoder. Kommissionen mener, at nogle af disse job må være fælles for begge anlæg, og at det derfor vil være realistisk at regne med 45 indirekte job.

(140) I betragtning af ovenstående, beløber det samlede antal indirekte job i den støtteberettigede region og tilstødende støtteberettigede regioner sig til 440. Hvis de indirekte bevarede job ikke inkluderes, er det samlede antal indirekte job 407. Hvad enten der er tale om 440 eller 407 job, vil det sammenlignet med det samlede antal direkte job på 355 under alle omstændigheder give et forhold på over 100 %, hvilket giver en regionalvirkningsindikator »M« på 1,5.

6.3.4. DEN TILLADTE MAKSIMALE STØTTEINTENSITET FOR INVESTERINGSPROJEKTET

(141) Den tilladte maksimale støtteintensitet ifølge beregningsmetoden R × T × I × M ([27]), som anført i punkt 3.10 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998.

(142) Da konkurrencefaktoren »T« er forskellig for de to berørte produkter (nemlig 1 for OSB og 0,75 for spånplader), skal det fastlægges, hvordan man når frem til én konkurrencefaktor for hele projektet. De multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 giver ingen vejledning i denne henseende.

(143) I et lignende tilfælde, der var omfattet af de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998, og som drejede sig om to forskellige produkter, som fik forskellige konkurrencefaktorer (C 15/06 Pilkington ([28])) fastslog Kommissionen, at eftersom projektet består af en fuldstændig integreret fabrik, ville det være kunstigt at fastlægge en vægtningsfaktor beregnet ud fra investeringens relative værdi i forhold til hvert af de pågældende produkter. I det tilfælde anvendte Kommissionen derfor en vægtningsfaktor baseret på de to produkters respektive kapacitet.

(144) Den aktuelle sag vedrører som forklaret i punkt 2.3 i afgørelsen to kombinerede anlæg (et for OSB-produktion og et for spånpladeproduktion), som er indbyrdes forbundne ved en fælles teknisk infrastruktur og en fælles ledelse. Det er muligt at fastlægge de støtteberettigede omkostninger, der er knyttet til hver af disse anlæg. I modsætning til Pilkington-beslutningen er det også muligt at beregne en fælles konkurrencefaktor på grundlag af de to produkters relative andel af de støtteberettigede investeringsomkostninger.

(145) Tyskland foreslår i sine bemærkninger til beslutningen om at indlede proceduren en tredje måde, hvorpå de forskellige konkurrencefaktorer, der vedrører de to produkter, kan vægtes, nemlig på grundlag af de to produktionslinjers dækningsbidrag ([29]). Ifølge Tyskland ville det sikre, at der tages højde for hvert af de pågældende produkters bidrag til driftsresultatet.

(146) Afhængigt af, hvilken metode der anvendes, ville den kombinerede konkurrencefaktor for hele investeringsprojektet være 0,86 (beregning baseret på den relative kapacitet ([30])), 0,85 (beregning baseret på relative investeringsomkostninger ([31])), eller 0,92 (beregning baseret på de relative dækningsbidrag ([32])).

(147) Da de andre to vurderingskriterier, som benyttes til at beregne den tilladte maksimale støtteintensitet for projektet, er 0,8 (kapitalintensitetsfaktor »I«) og 1,5 (regionvirkningsindikator »M«) vil den endelige maksimale støtteintensitet ifølge beregningsmetoden R × T × I × M i punkt 10 i de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 være henholdsvis 36,12 %, 35,70 % og 38,64 %. I alle tilfælde er den støtteintensitet på 35 %, som Tyskland har anmeldt, forenelig med de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998.

(148) Det er derfor ikke nødvendigt at afgøre, hvilken beregningsmetode der skal anvendes for den kombinerede konkurrencefaktor. Den metode, som Tyskland foreslår (og som fører til det mest gunstige resultat), bør under alle omstændigheder afvises af den grund, at der anvendes data fra 2004, som ikke var til rådighed på anmeldelsestidspunktet.

6.3.5. INTET PÅBUD OM TILBAGEBETALING

(149) Der gøres opmærksom på, at Tyskland allerede har udbetalt […] EUR til støttemodtagerne (ud af et samlet aftalt beløb på 69 797 988 EUR).

([27]) Hvor »R« er den tilladte maksimale støtteintensitet for store virksomheder i den pågældende støtteberettigede region, »T« er konkurrencefaktoren, »I« er kapitalintensitetsfaktoren og »M« er regionalindvirkningsindikatoren.

([28]) EUT L 49 af 20.2.2009, s. 18.

([29]) Dækningsbidraget er forskellen mellem salgspris og variable omkostninger, der kan henføres til et produkt. Dækningsbidraget er den del af salget, som bidrager til at dække de faste omkostninger. Sagt på en anden måde er enhedsdækningsbidraget det beløb, som hver salgsenhed bidrager med til overskuddet.

([30]) I anmeldelsen var produktionskapaciteten for det nye OSB-anlæg vurderet til […]m^3 (42 %) og den nye kapacitet i spånpladeanlægget på […]m^3 (58 %). Den kombinerede konkurrencefaktor ville derfor være 0,42 × 1 + 0,58 × 0,75 = 0,86.

([31]) De støtteberettigede investeringsomkostninger beløber sig til henholdsvis 81,8 mio. EUR (41 %) for OSB-anlægget og 117,6 mio. EUR (59 %) for spånpladeanlægget. Dette ville give en kombineret konkurrencefaktor på 0,41 × 1 + 0,59 × 0,75 = 0,85.

([32]) Ifølge Tyskland var det relative dækningsbidrag i 2004 henholdsvis 68,5 % for OSB-anlægget og 31,5 % for spånpladeanlægget. Den kombinerede konkurrencefaktor beregnes derfor som 0,685 × 1 + 0,315 × 0,75 = 0,92.

(150) KronoGroup anfører i sine bemærkninger, at Kommissionen burde have givet påbud om foreløbig tilbagebetaling i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 (påbud om tilbagebetaling af ulovlig støtte).

(151) Der skal dog gøres opmærksom på, at der aldrig er vedtaget en beslutning om tilbagebetaling. Et tilbagebetalingspåbud er et usædvanligt skridt, som Kommissionen kun kan træffe beslutning om, hvis helt bestemte kriterier er opfyldt, jf. artikel 11 i procedureforordning (EF) nr. 659/1999. KronoGroup har ikke fremsat overbevisende argumenter, som viser, at disse kriterier er opfyldt; det er under alle omstændigheder ikke Kommissionens opfattelse, at et tilbagebetalingspåbud ville have været hensigtsmæssigt i dette tilfælde.

VII. **KONKLUSION**

(152) Kommissionen finder, at Tyskland ulovligt har iværksat den pågældende støtte i strid med artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Støtteintensiteten på 35 %, som anvendes af Tyskland, er imidlertid i overensstemmelse med de multisektorielle rammebestemmelser fra 1998 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Tysklands statsstøtte til Glunz AG og OSB Deutschland GmbH på 69 797 988 EUR er forenelig med det indre marked, jf. artikel 107, stk. 3, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 23. marts 2011.

På Kommissionens vegne

Joaquín ALMUNIA

Næstformand